

Toplantı Tarihi/Sayısı : 04.09.2025/247
Karar Numarası : 2025/600

Başvuran : Resen İnceleme
Muhatap : Türkiye Spor Yazarları Derneği
Adres : -

I. KONU

1. M.İ.'nin, tesettürlü olması nedeniyle Türkiye Spor Yazarları Derneğine (TSYD) ait tesisteki havuzu kullanmasının engellendiğine dair haberlerin basına yansması üzerine, din ve inanç temellerinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddiaların resen incelenmesidir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. M.İ.'nin 29/8/2024 tarihinde ailesiyle birlikte TSYD'ye ait İstanbul Levent'te bulunan tesise gittiği, tesettürlü olması nedeniyle açık havuzu kullanmasına ilgili personel tarafından izin verilmediği, yalnızca kapalı havuzu tek başına kullanabileceğinin söylendiği, bunun üzerine açık havuzu kullanmayacağını ve çocuklarının başında bekleyeceğini ifade etmesine rağmen tesettürlü olması nedeniyle havuz alanına girmesinin yasak olduğu belirtilerek odasında beklemesinin söylendiği, ardından eşi M.İ.'nin TSYD Başkanı M.O.T.'le görüşerek söz konusu uygulamanın yanlış olduğunu dile getirdiği, bunun üzerine TSYD Başkanı tarafından “*Burası Türkiye Spor Yazarları Derneği, özerk bir kurum, burada benim kurallarım kanunlarım geçerli, istediğiniz yere şikâyet edebilirsiniz, elinizden geleni ardınıza koymayın.*” şeklinde ifadelerle karşılık verildiği iddiaları basına yansımıştır.

3. Söz konusu iddialara ilişkin olarak M.İ. tarafından 31/8/2024 tarihli ve ... sayılı ile 31/8/2024 tarihli ve ... sayılı dilekçelerle Kurumumuza başvuruda bulunulmuştur. Kuruma yapılan başvurular ve basına yansıyan haberler dikkate alınarak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 5/9/2024 tarihli ve 2024/943 sayılı kararıyla TSYD hakkında din ve inanç temellerinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddialarına yönelik resen inceleme başlatılmıştır.

4. Yürütülen inceleme ve araştırma kapsamında 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr
İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “*İhlal incelemeleri*” başlıklı 18’inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “*Kurum, ihlal iddiasına muhatap olan taraftan yazılı görüşünü sunmasını ister.*” hükmüne istinaden ihlal iddiasına muhatap olan TSYD’den yazılı görüşü talep edilmiştir. Muhatap TSYD tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Yaşanan olayla ilgili olarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının ... soruşturma numaralı dosyası kapsamında TSYD Başkanı M.O.T. ile havuz personeli O.O. hakkında adli soruşturma yürütüldüğü, söz konusu soruşturma dosyasında yer alan müşteki ifadesinden anlaşılabileceği üzere kıyafet ve ayrımcılıkla ilgili bir sorunun bulunmadığı, müştekinin yararlanmak üzere gittiği havuzun yaşam tarzına uymayan ve kendisini rahatsız hissedebileceği kadın erkek karışık olarak kullanılan bir havuz olduğu, aslında müştekinin kendisinin de tercih ettiği şekilde kullanması için kapalı havuza yönlendirildiği, burada tamamen müştekinin iyiliğinin ve rahatlığının düşünüldüğü, müştekinin savcılığa verdiği ifadesinde dernek yetkililerinin çok nazik davrandığının, kendi rahatlığı için kapalı havuza yönlendirildiğinin ve arzu etmesi hâlinde kapalı havuzun özel olarak kullanımına açılabilmesi teklifinde bulunulduğunun dile getirildiği,

b. TSYD’nin farklı siyasi ve dini görüşlere sahip üyeleri bünyesinde barındıran yaklaşık 61 yıllık geçmişe sahip köklü bir kuruluş olduğu, bu nitelikteki bir kuruluşun ve başkanının ayrımcılıkla suçlanması hayatın olağan akışına aykırı olduğu, TSYD yönetiminin demokratik seçimlerle belirlendiği ancak çeşitli fikir ve görüşlerin dernek yönetimine sahip olmak için seçimlerde kötü niyetli çabalar sarf ettiği, seçimleri kaybeden farklı görüş sahiplerinin maalesef seçim dışında bazı faaliyetlerde bulunduğu, TSYD bünyesinde tesettürlü üyeler ve üyelerin tesettürlü eşlerinin bulunduğu, bu kişiler tarafından herhangi bir şikâyet durumunun bugüne kadar söz konusu olmadığı, esasen TSYD’nin asıl faaliyet alanının sporda ve spor dışı konularda her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek olduğu, hiçbir üyeye karşı ayrımcı bir muamelede bulunulmadığı belirtilmiştir.

5. Muhatap TSYD’den alınan yazılı görüş 6701 sayılı Kanun’un 18’inci maddesi ile 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nun ilgili hükümleri doğrultusunda 1/11/2024 tarihinde M.İ.’ye tebliğ edilmiştir. Ancak muhatap TSYD’nin yazılı görüşüne karşı M.İ. tarafından yasal süre içinde cevap sunulmadığı anlaşılmıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “*Devletin temel amaç ve görevleri*” başlıklı 5’inci maddesi şöyledir:

“*Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.*”

7. Anayasa’nın “*Kanun önünde eşitlik*” başlıklı 10’uncu maddesinin birinci ve beşinci fıkraları şöyledir:

“*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...)*

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

olarak hareket etmek zorundadırlar.”

8. Yine Anayasa’nın “Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması” başlıklı 13’üncü maddesi şöyledir:

“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

9. Anayasa’nın “Din ve vicdan hürriyeti” başlıklı 24’üncü maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

14 üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir.

Kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz. (...)”

10. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“(1) Bu Kanunun uygulanmasında; (...) b) *Ayrımcılık talimatı*: Bir kişinin kendi nam veya hesabına eylem ve işlemlerde bulunmaya yetkili kıldığı kişilere veya bir kamu görevlisinin diğer kişilere verdiği ayrımcılık yapılmasına yönelik talimatı, (...) d) *Doğrudan ayrımcılık*: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi, (...) ifade eder.”

11. 6701 sayılı Kanun’un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

12. Yine 6701 sayılı Kanun’un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.”

13. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır: (...) g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. (...)”

14. Yine 6701 sayılı Kanun’un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesi şöyledir:

“(1) Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

15. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Karar türleri” başlıklı 65’inci maddesi şöyledir:

“(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, 13 uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

16. Mezkûr Yönetmelik’in “İhlal kararı” başlıklı 69’uncu maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“(1) İnceleme ve araştırma sonucunda başvurunun yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde ihlal kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

17. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

18. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesine göre “Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek.” Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Bu kapsamda M.İ.’nin TSYD’ye ait tesiste tesettürlü olması nedeniyle havuzu kullanmasının engellendiğine dair haberlerin basına yansması üzerine, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 5/9/2024 tarihli ve 2024/943 sayılı kararı doğrultusunda ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddialar resen incelenmiştir.

19. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan hakları hukukunun temel normları arasında yer almakta olup hem uluslararası sözleşmelerde hem de ulusal mevzuatımızda güçlü bir şekilde teminat altına alınmıştır. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin 2’nci maddesine göre “Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.”

20. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin “Ayrımcılık Yasağı” başlıklı 14’üncü maddesine göre “Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.”

21. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihadında ayrımcılık, objektif ve makul bir gerekçeyle dayanmaksızın, benzer durumdaki kişilere farklı muamelede bulunulması şeklinde tanımlanmaktadır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48). AİHM’e göre farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeyle dayanmadığı takdirde ayrımcı olarak kabul edilir. Başka bir ifadeyle, farklı muamele meşru bir amaç taşıyor veya kullanılan araçlarla bu amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi kurulamıyorsa ayrımcılık teşkil eder (AİHM, *Fabris/Fransa*, B. No: 16574/10, 7/2/2013, para. 56).

22. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa’nın 10’uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir. Kuşkusuz benzer durumlara farklı muamelenin haklı bir temelini bulunup bulunmadığının veya farklılığın ne dereceye kadar haklı görülebileceği değerlendirilmesinde kamu otoritelerinin belli ölçüde takdir yetkisi bulunmaktadır. Bununla birlikte bu takdir yetkisinin kapsamı somut olayın özelliklerine ve hususiyetle farklı bir şekilde yararlandırılan hakkın niteliğine göre değişebilecektir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58-59).

23. M.İ.’nin, TSYD’ye ait tesiste tesettürlü olması nedeniyle havuzu kullanmasının engellendiğine dair iddiaların 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ayrımcılık temellerinden din ve inanç temelleri ile bağlantılı olduğu anlaşılmaktadır. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını dini ve inancı nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele din ve inanç temellerinde ayrımcılık oluşturmaktadır [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), *Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 5 Din, İnanç ve Mezhep Temellerinde Ayrımcılık*, 2022, s. 7]. Bu çerçevede resen incelemeye konu iddiaların din ve inanç temellerinde ayrımcılık yasağı kapsamında incelenerek değerlendirilmesi gerekmektedir.

24. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme’nin 18’inci maddesine göre “1. Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahip olacaktır. Bu hak, herkesin istediği dine ya da inanca sahip olması ya da bunları benimsemesi özgürlüğünü ve herkesin aleni veya özel olarak bireysel ya da başkaları ile birlikte toplu olarak, kendi din ya da inancını ibadet, icra, bunun icaplarını yerine getirme ya da öğretme bakımından ortaya koyma özgürlüğünü de içerir. 2. Hiç kimse, kendi seçtiği bir din ya da inanca sahip olma ya da bunu benimseme özgürlüğünü zedeleyecek bir baskıya maruz bırakılamaz. 3. Bir kimsenin kendi dinini veya inançlarını ortaya koyma özgürlüğüne ancak yasalarla belirlenen ve kamu güvenliğini, düzenini, sağlığını, ahlakını ya da başkalarının temel hak ve özgürlüklerini korumak için gerekli kısıtlamalar getirilebilir.”

25. AİHS’in 9’uncu maddesine göre “1. Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir; bu hak, din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile tek başına veya topluca, kamuya açık veya kapalı ibadet, öğretim, uygulama ve ayin yapmak suretiyle dinini veya inancını açıklama özgürlüğünü de içerir. 2. Din veya inancını açıklama özgürlüğü, sadece yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda kamu güvenliğinin, kamu düzeninin, genel sağlık veya ahlakın ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

korunması için gerekli sınırlamalara tabi tutulabilir.”

26. Din ve vicdan özgürlüğünün içsel (forum internum) ve dışsal (forum externum) iki boyutu bulunmakta olup içsel boyutu bireylerin düşünce, vicdan ve dini inanç özgürlüğüne sahip olmalarını, din veya inanç değiştirme özgürlüğünü ve inanmamayı kapsamaktadır. Dışsal boyutu ise kişinin dinini, inancını ve düşüncesini dışa vurmasını, alenî veya özel olarak bireysel ya da başkaları ile birlikte toplu olarak, kendi din ya da inancını ibadet, icra, bunun icaplarını yerine getirme ya da öğretme bakımından ortaya koyma özgürlüğünü ifade etmektedir (AİHM, *Kokkinakis/Yunanistan*, B. No: 14307/88, 25/5/1993, para. 31).

27. Ulusal mevzuatımızda ise Anayasa'nın din ve vicdan özgürlüğünü düzenleyen 24'üncü maddesinde, 14'üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenlerin serbest olduğu belirtilerek, özgürlüğün sınırlanması konusunda 14'üncü maddeye gönderme yapılmıştır. Bu bağlamda, din ve vicdan özgürlüğü Devlete veya kişilere, Anayasa ile tanınan temel hak ve özgürlüklerin yok edilmesini veya Anayasa'da belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz. Temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasını düzenleyen 13'üncü maddeye göre ise temel hak ve özgürlükler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlandırılabilir. Bu sınırlamalar Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacaktır (TİHEK, B. No: 2023/276, K. No: 2024/1001, 12/11/2024, para. 30).

28. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesine göre din veya inancı ortaya koyma özgürlüğü bireysel ya da başkaları ile birlikte toplu olarak ve aleni veya özel olarak kullanılabilir. Din veya inancı ortaya koyma özgürlüğü, tapınma, ibadet etme, kuralları uygulama, dinin veya inancın gereklerini öğrenme gibi geniş ölçüde birçok fiili kapsamaktadır. Tapınma kavramı, inancı doğrudan açıklamaya yönelik ayinsel ve törensel eylemleri ve bu tip eylemlerin bir parçasını oluşturan ibadet yerleri inşa etme, törensel objelerin kullanılması, sembollerin teşhiri, tatillere ve dinlenme günlerine uyulmasını da içermektedir. Din veya inanca uygunluk ya da din veya inancın gereklerinin uygulanması, sadece törenleri değil aynı zamanda beslenme ile ilgili belirli âdetleri, belirli kıyafetlerin giyilmesini veya başörtüsü takılmasını, hayatın belirli aşamalarıyla ilgili törenlere katılmayı, özellikle belirli bir grubun kullandığı belirli bir dili konuşmayı da içerebilir (Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum 22: 18. Madde, CCPR/C/21/Rev.1/Add. 30/7/1993, para. 4).

29. Somut olayda, M.İ.'nin 29/8/2024 tarihinde ailesiyle birlikte TSYPD'ye ait İstanbul Levent'te bulunan sosyal tesise gittiği, tesettürlü olması nedeniyle açık havuzu kullanmasına izin verilmediği, bunun üzerine havuzu kullanmayacağını, yalnızca çocuklarının yanında bulunmak istediğini ifade etmesine rağmen bu talebinin kabul edilmediği, ardından eşi M.İ.'nin TSYPD Başkanı M.O.T. ile görüşerek söz konusu uygulamanın yanlış olduğunu dile getirdiği, ancak TSYPD Başkanı tarafından “*Burası Türkiye Spor Yazarları Derneği, özerk bir kurum, burada benim kurallarım kanunlarım geçerli, istediğiniz yere şikâyet edebilirsiniz, elinizden geleni ardınıza koymayın.*” şeklindeki ifadelerle karşılık verildiği iddiaları resen incelemenin konusunu oluşturmaktadır.

30. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının ... soruşturma numaralı dosyasında yer alan İfade Tutanağına göre 2/9/2024 tarihinde müşteki M.İ.'nin “29/8/2024 tarihinde TSYPD'nin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

İstanbul Levent'te bulunan tesisine eşim ve çocuklarımla birlikte gittim. Havuz görevlisi tarafından eşim M.İ. 'ye tesettürlü olmam nedeniyle açık havuzu kullanamayacağım söylendi. Bunun üzerine 'ben zaten açık havuzu kullanmayacağım sadece çocuklarımla başında duracağım' dememe rağmen ismini bilmediğim bana çok kibar davranan görevli üzülerek 'benim eşim de tesettürlü ancak uygulamamız bu şekilde' dedi. Ayrıca kapalı havuzu saat 14:00'a kadar kullanabileceğimi o saatten sonra da kapalı havuzun yüzme okuluna tahsis edileceğini söyledi. Yine aynı görevli 'isterseniz benim odamda bekleyebilirsiniz bu halde sizi içeriye alamam' şeklinde beyanda bulundu. Eşim böyle bir kararı kimin aldırıldığını sorunca da 'başkan O.T.'nin emri ve kararı' şeklinde bir cevap aldık. Eşim sonrasında TSYD Genel Merkezine giderek Başkan O.T. ile de görüştü. Ancak 'sen eşini şortlu insanların içine sokmaya utanmıyor musun, biz daha önce İ.Y. ile de aynı olayı yaşadık onun sonucunda kapalıları kapalı havuz açık daha ne istiyorsunuz' şeklinde cevap aldık. İ.Y.'le yaşanan olay sonrasında tesettürlü kadınlara kapalı havuzun açıldığını hatta bu sebeple o zamanlar tartışma yaşandığına dair duyumlarım oldu. Eşimin tepkisi üzerine O.T. 'burası özerk bir dernek, burada benim kurallarım ve kanunlarım geçerli' dedi ve 'istediğin yere şikayet edebilirsin, elinden geleni ardına koyma' şeklinde beyanda bulundu. Tesettürlü olmam nedeniyle açık havuza beni almayan O.T. ve yönetim kurulu üyelerinden davacı ve şikayetçiyim, çocuklarım bana 'anne sen kapalı olduğun için mi bizi havuza almadılar' şeklinde beyanda bulundular. Bu durum benim için kabul edilemez ve çağ dışı bir durumdur.” şeklinde beyanda bulunduğu anlaşılmaktadır.

31. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının ... soruşturma numaralı dosyasında yer alan Sorgulama Tutanağına göre 12/9/2024 tarihinde şüpheli M.O.T.'nin “Bana sormuş olduğunuz olayı anladım. Ben TSYD'nin Başkanıyım. M.İ. derneğimizin üyesidir. Üyelerimiz ve aileleri derneğimizin sosyal ve kültürel faaliyetlerinden yararlanabilmektedir. Ben bu konu ile ilgili huzurunuzda bulunduğum için aşırı derecede üzgünüm, zira benim 50 yılın üzerinde bu camiaya emeğim vardır. Benim hayatım boyunca hiç kimseye ayrımcılık yapmayacağımı tüm Türkiye bilmektedir. M.İ.'nin ve daha önce başka bir üyemiz İ.Y.'nin yaşamış olduğu sıkıntılara binaen ben başörtülü üyelerimiz ile başörtülü üyelerimizin eşlerinin ve başörtülü çalışanlarımızın hizmetlerimizden daha fazla yararlanması için hassasiyet göstermekteyim. Havuz ile ilgili de kendilerine açıkça erkek üyelerin veya üye yakınlarının slip mayo ile havuza girmeleri nedeniyle rahatsız olmamaları için kapalı havuzu kullanmalarının daha iyi olacağını ve kapalı havuzu onlara bu şekilde tahsis ettiğimi beyan ettim. Ben burada başörtülü kardeşlerime daha fazla hassasiyet gösterdiğimi düşünüyorum. Ayrımcılık ve nefret suçu ile suçlanmam kabul edilebilir değildir. Daha önce TSYD adına yaptığım basın açıklamamda da bu husus açıkça belirtilmiştir. Tüm bunların seçim kaygısı ile birtakım çevreler tarafından öne sürüldüğünü düşünüyorum. Ayrımcılık yapıyorlar diyerek bizi yıpratmak saiki ile hareket edildiğini düşünüyorum. Tekrardan belirtirim ki 71 yıllık yaşamım boyunca hiç kimseye ayrımcılık ve nefret suçu anlamında bir tavırla yaklaşmadım. Herkesin eşit, özgür, yaşanabilir bir hayat yaşaması için elimden gelen çabayı gösterdiğime tüm kamu vicdanı şahittir. Üzerime atılı suçlamaları kabul etmiyorum.” şeklinde beyanda bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

32. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının ... soruşturma numaralı dosyasında yer alan Sorgulama Tutanağına göre 12/9/2024 tarihinde şüpheli O.O.'nun "Bana sormuş olduğunuz olayı anladım. Ben TSYD'nin Levent'teki tesisinde çalışıyorum. Havuz sorumlusu olarak görev yapmaktayım. M.İ. derneğimizin üyesidir. M.İ.'nin M.İ.'nin eşi olduğunu daha sonra öğrendim. Bizim havuzdan üyelerimiz yararlanmaktadır. Doğal olarak üyelerimizin yakınları da havuzdan yararlanmaktadır. Olay günü M.İ. eşi ile beraber havuza geldi. O.Bey Derneğimizin Başkanıdır. Tesettürlü kadınlar havuza girmek isterlerse daha rahat etmeleri için kapalı havuza yönlendirmelerini söylediğini gişedeki arkadaşlardan duydum. Ben de bu hususu M.İ.'ye ilettim. Daha sonra M.İ. hazırlanıyordu. Eşi havuza girmeyeceğini söyledi, ben de eğer havuza girmeyecekse havanın sıcak olduğu için kendi odam klimalı olduğu için odamda oturabileceğini söyledim ve odadan çıktım. Müştekinin bana okumuş olduğunuz ifadesi kısmen doğrudur. Gişe görevlilerine söylenen benim de duyduğum dernek kurallarını kendilerine ilettim. Kimseye ayrımcılık yapmam söz konusu değildir. Kendisine eşimin de başörtülü olduğunu ama kuralın böyle olduğunu söyledim. Yapmış olduğum eylemin suç olduğunu düşünmüyorum. Üzerime atılı suçlamaları kabul etmiyorum." şeklinde beyanda bulunduğu anlaşılmaktadır.

33. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma neticesinde şüphelilerin alınan savunmalarında suçlamaları tevil yoluyla ikrar ettikleri, şüphelilerin ayırım yaparak ve engelleyerek müştekinin hukuken geçerli hak ve özgürlüklerden keyfi olarak yoksun bırakılmasına sebebiyet verdikleri, şüphelilerin müştekiye karşı kamuya arz edilmiş hizmetten faydalanmasını engelledikleri; iddia, müşteki beyanı, şüphelilerin ikrara yönelik savunması, kolluk tutanakları, nüfus ve adli sicil kayıtları ile tüm soruşturma evrakı kapsamından anlaşıldığı belirtilerek 10/10/2024 tarihinde iddianame düzenlenmiştir. Söz konusu iddianame üzerine İstanbul 53. Asliye Ceza Mahkemesinde açılan ... E. sayılı ceza davası hâlihazırda derdest olup henüz mahkemece nihai karar verilmemiştir.

34. İnceleme ve araştırma sürecinde muhatap TSYD adına M.O.T. tarafından Kurumumuza sunulan yazılı görüşte; TSYD bünyesinde tesettürlü üyeler ve üyelerin tesettürlü eşlerinin bulunduğu, bu kişiler tarafından herhangi bir şikâyet durumunun bugüne kadar söz konusu olmadığı belirtilmiştir. Öte yandan, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında şüpheli sıfatıyla ifade veren M.O.T. "M.İ.'nin ve daha önce başka bir üyemiz İ.Y.'nin yaşamış olduğu sıkıntılara binaen ben başörtülü üyelerimiz ile başörtülü üyelerimizin eşlerinin ve başörtülü çalışanlarımızın hizmetlerimizden daha fazla yararlanması için hassasiyet göstermekteyim." şeklinde beyanda bulunmuştur. Bu iki açıklama birlikte değerlendirildiğinde, M.O.T.'nin muhatap TSYD'yi temsilen Kurumumuza sunduğu yazılı görüşte tesettürlü üyeler ve üyelerin tesettürlü eşleri tarafından bugüne kadar herhangi bir şikâyet durumunun yaşanmadığı ifade edilmiş olmasına karşın; şüpheli sıfatıyla verdiği savcılık ifadesinde M.İ.'nin yanı sıra daha önce bir başka üye olan İ.Y.'nin de havuz kullanımına ilişkin benzer bir durum yaşadığını beyan etmesi, söz konusu iki açıklama arasında çelişki bulunduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim M.İ.'nin müşteki sıfatıyla savcılığa verdiği ifadede "İ.Y.'le yaşanan olay sonrasında tesettürlü kadınlara kapalı havuzun açıldığını, hatta bu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

sebeple o zamanlar tartışma yaşandığına dair duyumlarım oldu.” şeklinde beyanda bulunduğu dikkate alındığında; daha önce benzer nitelikte bazı sorunların yaşandığı ve bu doğrultuda tesettürlü kişilerin havuzu kullanımına ilişkin uygulamalarda birtakım değişikliklere gidildiğine yönelik kuvvetli emarelerin bulunduğu anlaşılmaktadır.

35. Resen incelemeye konu iddialar bakımından M.İ.’nin tesettürlü olması nedeniyle havuzu kullanmasının engellendiğine ilişkin farklı muameleye yönelik olarak muhatap TSYD’den alınan yazılı görüşte; müşterinin yararlanmak üzere gittiği havuzun yaşam tarzına uymayan ve kendisini rahatsız hissedebileceği kadın erkek karışık olarak kullanılan bir havuz olduğu, aslında müşterinin kendisinin de tercih ettiği şekilde kullanması için kapalı havuza yönlendirildiği, burada tamamen müşterinin iyiliğinin ve rahatlığının düşünüldüğü belirtilmiştir. Bir kimsenin dinini ve inancını açığa vurma özgürlüğü, Anayasa’da da belirtildiği üzere ancak yasayla ve özel sınırlama sebepleriyle sınırlanabilecektir. Bu nedenle temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasında bir yasa ile öngörülme, meşru bir amaca matuf olma, Anayasa’nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzenine ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine uygunluk şartlarını sağlayıp sağlamadığı göz önüne alınmalıdır (TİHEK, B. No: 2024/1542, K. No: 2025/153, 12/3/2025, para. 10). Normatif olarak din ve inanç temellerinde ayrımcılık yasağı kapsamında, M.İ.’nin tesettürlü olması nedeniyle havuzu kullanmasının engellenmesine yönelik farklı muamele ele alındığında; kişinin inancını dışa vurma biçimlerinden biri olan kıyafet tercihi sebebiyle sunulan hizmetten yararlanmasının engellenmesine ilişkin olarak muhatap TSYD tarafından ileri sürülen müşterinin iyiliği ve rahatlığının gözetildiği yönündeki gerekçe, söz konusu farklı muameleyi haklı kılacak nitelikte meşru bir amaç ortaya koymadığı ve farklı muamelenin ölçülülük ilkesine ve onun alt ilkeleri olan elverişlilik, gereklilik ve orantılılık kriterlerine uygunluk taşımadığı değerlendirilmektedir. Kaldı ki müşterinin iyiliği ve rahatlığının gözetildiği ileri sürülerek açık havuzu kullanmasının engellenip kapalı havuza yönlendirilmesi, müşterinin açık havuzu kullanmak istemediğini açıkça ifade etmesine ve yalnızca çocuklarının yanında bulunma talebinin dahi kabul edilmemesiyle birlikte değerlendirildiğinde; bu durumun kıyafet tercihi nedeniyle hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını din ve inanç temellerine dayalı olarak engelleyen bir farklı muamele niteliği taşıdığı kanaati oluşturmaktadır.

36. Ayrımcılık talimatı bir kişinin kendi nam veya hesabına işlemlerde bulunmaya yetkili kıldığı kişilere verdiği talimatı ifade etmektedir. Benzer şekilde, bu talimat bir kamu görevlisi tarafından da verilebilmektedir. Ayrımcılık yapılmasına yönelik böyle bir talimatı vermek ve bu talimatı uygulamak, 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık türlerinden biri olarak sayılmıştır (TİHEK, Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Rehberi, 2022, s. 21). Somut olayda, TSYD Başkanı M.O.T. tarafından tesettürlü üyelerin veya üyelerin tesettürlü eşlerinin havuz alanına alınmaması yönünde sözlü bir talimat verildiği anlaşılmaktadır. Öte yandan, müşteri M.İ.’nin İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına verdiği ifadede, havuz görevlisi O.O.’nun kendisine kibar bir şekilde davrandığı, üzülerek “benim eşim de tesettürlü ancak uygulamamız bu şekilde” dediği ve isterse kendi odasında bekleyebileceğini söylediği anlaşılmaktadır. Mevcut olayda havuz görevlisi O.O.’dan söz konusu uygulamanın TSYD Başkanı M.O.T.’nin talimatı olduğunu öğrenen M.İ.’nin TSYD Başkanı ile görüşmeye gittiği anlaşılmıştır. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında şüpheli sıfatıyla ifade veren M.O.T.’nin ifadesinde görüşmeye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

ilişkin olarak “açıkça erkek üyelerin veya üye yakınlarının slip mayo ile havuza girmeleri nedeniyle rahatsız olmamaları için kapalı havuzu kullanmalarının daha iyi olacağını ve kapalı havuzu onlara bu şekilde tahsis ettiğimi beyan ettim.” şeklinde beyanda bulunduğu anlaşılmaktadır. Böylece, havuz görevlisi O.O.’nun ilgili ayrımcılık talimatını doğrudan uygulamak yerine, talimatın varlığını taraflara iletmekle yetindiği, ayrımcı muamelenin doğrudan failinin görevli personel değil bu uygulamanın kararını aldığı anlaşılan TSYD Başkanı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

37. Nitekim daha önce benzer konularda Kurumumuza yapılan başvurular ve bu başvurulara ilişkin verilen kararlar bulunmaktadır. Başvuranın tesettürlü mayo ile site havuzundan faydalanmasının engellenmesi nedeniyle din ve inanç temellerinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkin bir başvuruda tesettürlü mayo ya da diğer yüzücü giysileriyle havuzun kullanılması arasında hijyen açısından bir fark bulunmadığı, söz konusu müdahalenin salt bu haliyle meşru bir amaca matuf olmadığı, ölçülülük ilkesi ve onun alt ilkeleri olan elverişlilik, gereklilik ve orantılılık kriterlerini haiz olmadığı değerlendirilmiştir ve ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine karar verilmiştir (TİHEK, B. No: 2024/1542, K. No: 2025/153, 12/3/2025). Yine başvuranın kızının maliki olduğu taşınmazın bulunduğu sitede yüzme havuzunun tesettürlü mayo ile kullanılmasını yasaklayan Site Yönetim Kurulu Kararı nedeniyle kiracılarının din ve inanç temellerinde ayrımcılığa uğradığı ve kendisinin de mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkin bir başvuruda ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine karar verilmiştir (TİHEK, B. No: 2024/1637, K. No: 2025/187, 8/4/2025).

38. Sonuç olarak yukarıda yer alan tüm hususlar birlikte değerlendirildiğinde, M.İ.’nin TSYD’ye ait tesiste tesettürlü olması nedeniyle havuzu kullanmasının engellenmesinin, kişinin inancını dışa vurma biçimlerinden biri olan kıyafet tercihi sebebiyle sunulan hizmetten yararlanmasının engellenerek din ve inanç temellerinde farklı muameleye maruz bırakıldığı, meşru bir amaca dayanmayan ve ölçülü olmayan söz konusu farklı muamelenin M.O.T. tarafından ayrımcılık talimatı verilmesi şeklinde gerçekleştiği gerekçeleriyle, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 69’uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında resen incelemeye konu olayda ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

39. Somut olayda gerçekleşen ayrımcılık yasağı ihlali bakımından; ihlalin etki ve sonuçlarının ağırlığı, muhatabın ekonomik durumu ve ayrımcılık yasağı ile korunmak istenen kamusal menfaat göz önünde bulundurularak ihlal konusu eylemle ilgili muhataba üst sınırdan idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

V. KARAR

A. Resen incelemede AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Muhatap Türkiye Spor Yazarları Derneği hakkında 204.285,00 TL (İkiYüzDörtBinİkiYüzSeksenBeş TL) İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA

C. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

Ç. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

4/9/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN
Kurul Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: